

Zmierzch człowieczeństwa – paradoksy posthumanizmu (streszczenie referatu)

Celem referatu było skonfrontowanie etycznej refleksji dotyczącej tzw. radykalnego doskonalenia istoty ludzkiej z poglądami zwolenników ruchów posthumanistycznych. Swoistym meta-celem towarzyszącym badaniu problemu *body enhancement* było wskazanie na funkcję wprowadzania namysłu filozoficznego i etycznego na obszarze nauk empirycznych.

Główny przedmiot dyskusji stanowiła krytyczna praca Nicholasa Agara pt. *Humanity's End. Why We should Reject Radical Enhancement*. W książce tej Agar mierzy się z poglądami technologicznych entuzjastów z dwóch posthumanistycznych obozów: kompatybilistów, zakładających brak konfliktu pomiędzy człowieczeństwem a możliwymi do uzyskania przez człowieka udoskonaleniami (to stanowisko m. in. Raya Kurzweila) oraz inkompatybilistów, z Nickiem Bostromem na czele, którzy promują wizję stworzenia nowego, lepszego gatunku, bez żalu zęgnając dotychczasowego człowieka.

Nicolas Agar podejmuje krytykę radykalnego doskonalenia niejako z dwóch frontów. Po pierwsze stara się wykazać nierealistyczność wielu z założeń posthumanistycznych projektów. Jest sceptyczny wobec możliwości stworzenia mocnej AI i przeciwstawia poglądom atomistycznym ujęcie holistyczne. Nie wierzy też w założenie o wysokiej kompatybilności człowieka i maszyny. Jego stanowisko ontologiczne nie pozwala na uznanie, że istnieć może tożsamościowa ciągłość pomiędzy „ja” a jego kopią w innym substracie materialnym, stąd stanowczo odrzuca pomysł uploadu, powołując się m. in. na tzw. „Zakład Searle’a”.

Tam z kolei, gdzie filozof przewiduje potencjalne powodzenie projektów doskonalenia, przestrzega on przed ich ubocznymi skutkami. Tak próbuje się on rozprawić z projektem Aubreya de Greya, obiecującego długowieczność dzięki nanobiotechnologii, która miałaby likwidować skutki procesów starzenia się. Agar odmalowuje perspektywę życia sprzecznego z naturą ludzką. Jest, mówiąc językiem de Greya, fanatykiem, któremu przyświeca przekonanie, że odbierając człowiekowi śmierć, odbiera mu się jednocześnie wartość życia.

Wreszcie – etyk rozważa konsekwencje społeczne, które mogłyby wynikać z podziału ludzi na „naturalnych” i „udoskonalonych”. Przywołuje szereg klasycznych antyutopii, w tym *Wehikut czasu* Herberta G. Wellsa i dowodzi naiwności koncepcji „demokratycznego transhumanizmu”.

Literatura uzupełniająca:

Nick Bostrom, [*Transhumanist FAQ. A general introduction*](#)

Nick Bostrom, [*Transhumanist Values*](#)

Nicholas Agar, [*Humanity's End. Why We Should Reject Radical Enhancement*](#) (MIT)

Video:

[*Neil Harbisson: I listen to color*](#), pierwszy oficjalny “cyborg” (TED)

[*Gattaca – Szok przyszłości*](#), film fabularny, reż. Andrew Niccol

[*The Brave New Bionic World*](#) – Film o modyfikacji ciała (TED)